

Шу куни Совет халкининг 1941-1945 йиллардаги Улуг Ватан урушидаги галабаси ва Европада Иккинчи Жахон уруши тугаганлигини кўрсатадиган хужжат имзоланди.

Таслим бўлиш тўғрисидаги акт икки марта имзоланган. РИА Новости маълумотномасида эслатиб ўтилганидек, биринчи марта Германиянинг сўзсиз таслим бўлиши тўғрисидаги акт 1945 йил 7 майда Реймсда имзоланган.

Германия Олий кўмондонлиги номидан уни Германия Олий кўмондонлиги оператив штаб бошлиги генерал-полковник Алфред Жодл, Иттифокчи кўмондонлиги генерал-майор Иван Суслопаров имзолади. Бу вақтга келиб, у Олий кўмондонликдан кўрсатма олмаган ва ушбу хужжат иттифокчи мамлакатлардан бирининг илтимосига биноан бошқа актни имзолаш имкониятини истисно қилмаслиги кераклиги шарти билан актни имзолаган. Актни гувоҳ сифатида Франция Миллий мудофаа штаби бошлиги ўринбосари, бригада генерали Франсуа Севес ҳам имзолаган. Фашистлар Германиясининг таслим бўлиши 8-май куни СЕТ 23:01 да (9-май, Москва вақти билан 01:01) да қучга кирди. Хужжат инглиз тилида тузилган ва факат инглизча матн расмий сифатида қабул қилинган. Бундан ташқари, иттифокчилар “Германиянинг сўзсиз таслим бўлиши” номли хужжатни

ишлаб чиқдилар ва келишиб олдилар, бу ҳужжат 1944-йил 9-августда АКШ ҳукумати, 1944-йил 21-августда СССР ҳукумати ва 1944-йил 21-сентябрда Буюк Британия ҳукумати томонидан тасдиқланган. У ўн тўрт моддадан иборат бўлиб, уларда таслим бўлишнинг ҳарбий шартларидан ташқари, СССР, АКШ ва Англия "Германияга нисбатан олий ҳокимиятга эга бўладилар" ва қўшимча сиёсий, маъмурий, иқтисодий, молиявий, ҳарбий кучларни тақдим этадилар ва бошқа талаблар. Ўз навбатида, Реймсда имзоланган матнда фақат немис қўшинларининг жанг майдонида таслим бўлиши билан боғлиқ бешта банд мавжуд эди.

8 май куни АКШ, Буюк Британия ва Франция раҳбарлари Германия устидан галаба қозonganликларини эълон қилишди, аммо Совет ҳукумати бунга рози бўлмади ва Совет-Германия frontiда ҳарбий ҳаракатлар бошланганидан бери фашистлар Германиясининг сўзсиз таслим бўлиши тўғрисидаги расмий актни имзолашни талаб қилди.

Иосиф Сталин бу акт Берлинда тантанали равишда имзоланиши кераклигини эълон қилди: "Реймсда имзоланган шартномани бекор қилиш мумкин эмас, лекин уни тан олиш мумкин эмас. Таслим бўлиш энг муҳим тарихий акт сифатида амалга оширилиши ва ғолиблар ҳудудида эмас, балки фашистик тажовуз содир бўлган жойда - Берлинда ва бир томонлама эмас, балки Гитлерга қарши коалициянинг барча давлатларининг олий қўмондонлиги томонидан қабул қилиниши керак. Иттифокчилар Берлинда Германия ва унинг қуролли кучларининг сўзсиз таслим бўлиши тўғрисидаги актни иккинчи марта имзолаш маросимини ўтказишга келишиб олдилар, деб ёзади РИА Новости.

Совет томонидан фашистлар Германиясининг сўзсиз таслим бўлишини қабул қилиш 1-Белоруссия fronti қўмондони, Совет Иттифоқи маршали Георгий Константинович Жуков зиммасига юкланган, деб ёзади ТАСС ўз маълумотларида. 1945 йил 8 май куни 22:00 да (Москва вақти билан 24:00) Совет Олий қўмондонлиги, шунингдек, Иттифокчилар Олий қўмондонлиги вакиллари имзолаш маросими бўлиб ўтадиган залга киришди. Маршал Жуков очиқ берди ва Совет Армияси томонидан ишғол қилинган Берлиндаги иттифокчи қўшинлар вакиллари кутлади.

Акт тўққиз нусхада (ҳар бири рус, инглиз ва немис тилларида уч нусхада) тузилган. Ҳужжатни Германия томони номидан Вермахт Олий қўмондонлиги раҳбари фелдмаршали Вилгелм Кейтел, Луфтвафф (Ҳаво кучлари) вакили генерал-полковник Ханс Стумпф ва Криегсмарине (Денгиз кучлари) вакили адмирал Ханс имзолади. Шартсиз таслим бўлиш маршал Георгий Жуков (Совет томонидан) ва Иттифокдош экспедиция кучлари бош қўмондони ўринбосари маршал Артур Теддер (Буюк Британия) томонидан қабул қилинди. Генерал Карл Спаатс (АКШ) ва генерал Жан де Латре де Тассини (Франция) гувоҳ сифатида ўз имзоларини қўйишди. Ҳужжатда инглиз ва рус тилларидаги матнлар ҳақиқий эканлиги қўрсатилган. Актнинг бир нусхаси дарҳол Кейтелга топширилди. Актнинг яна бир асл нусхаси 9 май куни эрталаб Кизил Армия Олий Олий қўмондонлиги штаб-квартирасига самолётда етказилган. Германиянинг ҳарбий таслим бўлиш тўғрисидаги қонунининг тўлиқ нусхаси (яъни уч тилда), шунингдек, Кейтел, Фридебург ва Стумпфнинг ишонч ёрликларини тасдиқловчи Дениц томонидан имзоланган ҳужжатнинг асл нусхаси Ташки сиёсатнинг халқаро шартнома ҳужжатлари фондида сақланади.

